

ศานนท์ สุขสถาน 2557: การปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเทียนโอเปกทูสีม่วง ปริญญาวิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต (พืชไร่) สาขาพืชไร่ ภาควิชาพืชไร่ นา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จอมพุก, Dr.sc.nat. 68 หน้า

การถ่ายทอดยีนโอเปกทู (o_2o_2) ให้กับข้าวโพดเทียนทำให้ข้าวโพดเทียนมีปริมาณทริปโต
แฟนในเมล็ดสูงขึ้น และถ้าเมล็ดข้าวโพดเทียนโอเปกทูมีปริมาณสารแอนโทไซยานินสูงขึ้น จะเพิ่ม
การเพิ่มคุณค่าทางอาหารของข้าวโพดเทียนให้แก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การทดลองนี้มี
วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มปริมาณกรดอะมิโนทริปโตแฟนและสารแอนโทไซยานินในเมล็ดข้าวโพด
เทียน และใช้ phi057 เป็นเครื่องหมายโมเดลช่วยในการคัดเลือก (MAS) ยีนโอเปกทู โดยเริ่ม
ผสมพันธุ์ระหว่างข้าวโพดเทียนโอเปกทู ($o_2o_2Pr_{cc}$) เป็นต้นแม่ กับข้าวโพดแฟนซีสีม่วง 111
(Fancy Purple 111, $O_2O_2Pr_{C_}$) นำลูกผสมชั่วที่ 1 (F_1) ไปปลูกแล้วผสมตัวเองเป็นสายพันธุ์
ผสมตัวเองชั่วที่ 1 (S_1) ปลูกสายพันธุ์ผสมตัวเองชั่วที่ 1 แล้วใช้เครื่องหมายดีเอ็นเอ phi057
ช่วยคัดเลือกยีนโอเปกทูชนิด homozygous recessive (o_2o_2) และคัดเลือกฝักที่เป็นสีม่วง
จากนั้นปลูกและผสมตัวเองจนถึงชั่วที่ 4 (S_4) แล้วสร้างลูกผสม Topcross จากสายพันธุ์ข้าวโพด
เทียนโอเปกทูชั่วที่ 4 ที่มีฝักสีม่วงไว้ 10 สายพันธุ์ และฝักสีขาว 3 สายพันธุ์ โดยใช้สายพันธุ์สีม่วง
เป็นสายพันธุ์ตรวจสอบ (tester) ผลการทดลองพบว่า ทุกสายพันธุ์ที่คัดเลือกไว้มีปริมาณ
ทริปโตแฟนในส่วนของเอนโดสเปิร์มสูงขึ้น (0.52-0.80%) ในขณะที่ปริมาณสารแอนโทไซยานิน
ของสายพันธุ์สีม่วงระหว่าง 75-251 mg/100g ส่วนพันธุ์สีขาวมีค่าระหว่าง 5-9.5 mg/100g
ขณะที่พันธุ์แฟนซีสีม่วง (พันธุ์ตรวจสอบ) มีปริมาณทริปโตแฟน 0.28% และมีสารแอนโทไซยานิน
190 mg/100g ของน้ำหนักแห้ง ในส่วนของลูกผสมพบว่าปริมาณทริปโตแฟนสูงเช่นเดียวกับ
พันธุ์พ่อแม่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.49-0.77% มีปริมาณสารแอนโทไซยานินอยู่ระหว่าง 35.9-216.6
mg/100 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนฝักสีม่วงที่มีในแต่ละคู่ผสม ผลผลิตฝักสดของลูกผสมมีค่าอยู่ระหว่าง
853-1,763 กก.ต่อไร่ โดยคู่ผสม POTH3 x POTH10 ให้ผลผลิตสูงสุด